

O CARTE A MULTI-LUMILOR CAMPIONULUI INVINCIBIL NICOLAE JURAVSCHI¹

Doctor în istorie **Ion Valer XENOFONTOV**
Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” al AȘM

Lucrarea enciclopedică *Nicolae Juravschi, dublu campion olimpic sau campionul invincibil* a fost elaborată și editată de Centrul de Cercetări Enciclopedice al Bibliotecii Științifice (Institut) „Andrei Lupan”.

Volumul din colecția „Legendele sportului moldovenesc” este consacrat marelui sportiv Nicolae Juravschi, dublu campion olimpic (1988), cavaler al Ordinului Republicii (1996), laureat al Premiului Național în domeniul sportului (2012).

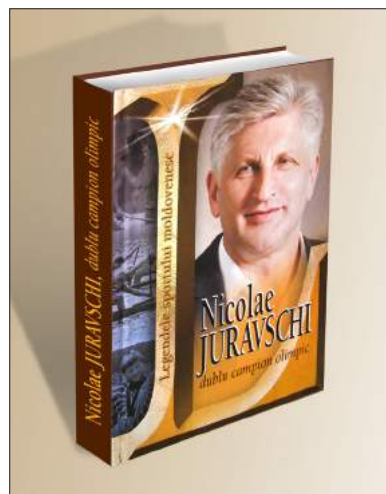
Profesorul universitar Boris Boguș, „eminența cenușie” a volumului în cauză, a emis laitmotivul de lucru al autorilor: „Cartea trebuie să fie pe măsura protagonistului: nici mai bună și nici mai rea, adică excelentă!”. De altfel, ea a fost scrisă în 823 de zile – termen record, exact ca în sportul de performanță.

La elaborarea volumului au participat 54 de autori. Probabil, este unica lucrare din Republica Moldova consacrată unei personalități, care a antrenat specialiști din cele mai diverse domenii. Printre autori sunt președinți de stat, de academie, de Comitet Internațional Olimpic, 2 ex-miniștri; 5 campioni olimpici; 1 medaliat olimpic; 2 campioni mondiali; 4 campioni ai URSS; 2 academicieni; 1 doctor habilitat în politologie; 1 doctor în teologie; 1 doctor în psihologie sportivă; 5 doctori în științe istorice cu specializare în istoria sportului, genealogie, heraldică; 4 doctori în științe biologice; 2 profesori din mediu universitar; 5 profesori din mediu preuniversitar; 5 antrenori; 1 maestru în arte; 1 poet; 2 arhitecți; 5 jurnaliști, 4 traducători, 1 bibliograf.

Echipa editorială a fost consultată științific de acad. Teodor Furdui; editorul și conducătorul de proiect este dr. hab. în politologie, conf. univ. Constantin Manolache, redactor științific și coordonatorul volumului este dr. în psihologie sportivă, prof. univ. Boris Boguș.

Lucrarea este redactată de Vitalie Țurcanu, Tudor Palladi, în calitate de corector fiind Elena Pistrui.

¹ Material prezentat la lansarea de carte „Nicolae Juravschi, dublu campion olimpic sau campionul invincibil”, eveniment organizat sub egida Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, a Academiei de Științe a Moldovei și a Comitetului Național Olimpic și Sportiv al Republicii Moldova. Locul și data desfășurării evenimentului: Sala Azurie a Academia de Științe a Moldovei, 14 martie 2018.



Nicolae Juravschi, dublu campion olimpic sau campionul invincibil / Ed. și coord. de proiect: Constantin Manolache ; red. șt. și coord. vol.: Boris Boguș ; resp. de ediție : Ion Valer Xenofontov, Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, 2017, 496 p. (Colecția: Legendele sportului moldovenesc).

Designul, redactarea tehnico-artistică și machetarea computerizată a fost asigurată de Valeriu Oprea. Auto-rul copertei este Vitaliu Pogolșa.

O echipă de cercetători au decis că trebuie să porcedem de la izvoare: din satul Chircăiești, de la râul Botna, locul de pornire în lumea mare a „Leului Canoei”. Autorii au descoperit un univers, **constituit din mai multe lumi**, care au marcat profund viața și activitatea lui Nicolae Juravschi.

Lumea ontogenezei include casa părintească a Titanului de Chircăiești. Cercetătorii au descoperit vatra spirituală și fizică a lui Nicolae Juravschi. Casa părintească a fost surprinsă din perimetrul a patru dimensiuni:

Familia.

Nicolae Juravschi s-a născut în familia Mariei (născută Iordan) și a lui Afanasie Juravschi. Pe linie paternă, Nicolae Juravschi este descendent din neam de nobili polonezi de la Cetatea Albă, așezați cu traiul la Chircăiești în anul 1858. Mama, surorile mai mari, Elena Secu (Juravschi), numită lelea, și Galina Grițcan (Juravschi), au contribuit substanțial la creșterea și educarea viitorului campion olimpic.

Biserica.

Credința este elementul moral increat în viața familiei Juravschi. Elena, sora protagonistului, își amintește: „...în timpul Olimpiadei... am stat doar în genunchi și ne-am rugat”.

Preotul Octavian Moșin, unul dintre autorii cărții, consemnează: „Nicolae Juravschi stă sigur în canoe, dorindu-și să rămână exact așa și în Biserică, neclintit în credință. Probabil a conștientizat în timp că siguranța, succesul, stabilitatea ș.a.m.d. țin de credința în Dumnezeu, care ne ajută mult în depășirea tuturor greutăților noastre”.

Școala, adică mediul educațional, la fel și-a lăsat o amprentă profundă asupra profilului de personalitate a viitorului campion. Tatiana Ceban, coautor al volumului, diriginta lui Nicolae Juravschi la școala medie, azi Gimnaziul „Mihai Viteazul” din Chircăiești, memorează: „Era un elev energic, harnic și optimist”. Tamara Untu, profesoară de limba și literatura română, specifică: „Niciodată n-aș fi spus că în copilul plătând și sfios de atunci, Nicolae, zvâcnește o inimă atât de puternică și un caracter atât de ambițios”.

Mediul ambiant.

În pofida faptului că unele informații din biografia nuanțată a lui Nicolae Juravschi semnaleză că proba de canoe, genul de sport cu vâsle care l-a consacrat, a fost pentru acesta mai degrabă o întâmplare, un element aleatoriu decât o alegere temeinică, dimensiunea istorico-geografică a universului în care a copilărit viitorul sportiv olimpic denotă contrariul. Rețeaua hidrografică complexă, fortificațiile istorice și zona geografică unică au marcat și profilul de personalitate al lui Nicolae Juravschi. Aici viitorul campion olimpic și-a petrecut o bună parte din copilărie. Este locul unde a făcut primele ore de înot, a pescuit, a vâslit, de aici aducea nutreț pentru cei 100 de iepuri pe care îi îngrijea. Este vorba de o conexiune directă cu natura, imaginea unui spațiu care în timp s-a automatizat la nivelul unor abilități și deprinderi, transmise și genetic, ceea ce a instituit, în final, un *modus vivendi*.

Este o carte a *lunii aptitudinilor psihocomportamentale* ale lui Nicolae Juravschi, care rezidă în comportamentul său de performanță, în dorința de afirmare, aspirații spre rezultate superioare, eforturi maxime, devotament, angajament total etc.

Lumea antrenorilor. Este o lucrare în care se arată conexiunea dintre cel antrenat și antrenorii săi: Pavel Cadnicov, Nicolai Macovei, Dmitri Matveev, Aleksandr Kirpichenko.

Lumea partenerilor internaționali sau a celor patru muschetari din monografie îi include pe „fratele sia-

mez” al lui Nicoale Juravschi, belarusul Victor Reneiski, pe ucrainenii Valeri Veško și Iuri Gurin. Între 1989 și 1991 cei patru canoiști au fost campioni invincibili în plan mondial.

Lumea fenomenului Juravschi a fost abordată de Christian Thau, ziarist sportiv, scriitor, producător TV din Marea Britanie, și Ion Popescu-Negruța, translator, consilier și consultant sportiv în domeniul sportului din România, care au descris cu lux de amănunte enigma succeselor fenomenale ale canoistului de talie mondială.

Cartea evocă și *lumea interioară a sportivului* de performanță Nicolae Juravschi, văzută prin el însuși. Este evocată calitatea sa de *mare consumator și generator de valori estetice*. Rezultatele performanțelor au fost transpuse în artă, poezie, pictură, sculptură, spații ale memoriei, trofee etc. În ziua lansării cărții, la intrarea în Sala Azurie a AȘM au fost expuse circa 200 de medalii pe care le-a câștigat sportivul de-a lungul timpului. Inițial acestea erau păstrate în cutii pentru încălziminte, apoi au fost valorificate de Lucia Juravschi, soția performerului, într-un muzeu privat, o spațialitate sacră pentru căminul familiei olimpice.

Monografia reprezintă și o *lume a autoevaluării* lui Nicolae Juravschi. „Sportul, consideră „Leul Canoei”, este cel mai frumos lucru în viața mea. Sportul m-a ajutat foarte mult: m-a călit fizic, mi-a forjat caracterul, m-a disciplinat, m-a învățat să aleg prioritățile”.

Lucrarea înglobează o *lume a recunoașterii publice a lui Nicolae Juravschi*. O *lume a sportului abordată prin prisma sanocreatologiei*. Este esențial, în acest sens, studiul științific al grupului de cercetători de la Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie, ghidați de acad. Teodor Furdui. Autorii au demonstrat că posibilitățile genetico-fiziologice permit crearea dirijată a organismului uman, în cazul în care corpul este integrat din punct de vedere structural și funcționează în limitele filogenetic determinate.

Nicolae Juravschi, dublu campion olimpic sau campionul invincibil este o lucrare plină de învățăminte, de cunoaștere și recunoaștere a unei personalități unice în lumea sportului de performanță. Este o lucrare care asigură legătura dintre generații, de constatare a edificării valorice, de cercetare pas cu pas a omului, a sportivului și talentului redescoperit pe nume Nicolae Juravschi. Este o carte elaborată după conceptul clasic, al Greciei antice, potrivit căruia olimpicul este un erou al zilelor noastre, apreciat în societate, iar olimpicul știe și aplică principiul umanismului, căci trăiește printre oameni și se comportă ca semenii. Cartea în egală măsură poate asigura lesne un scenariu de filme hollywoodiene.